

Environmental Law
Sem-II

30 Nov 2013
11.00 to 2.00

23 Con-code 7 - JP

Con. 9188-13.

VB-5355

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Answer the following: (not more than two sentences):- 20
- Who is an 'Occupier' as per the Water Act?
 - What does 'Act' mean under Bio-Medical Waste Rules?
 - Which is the 'Two-Fold' provision under the Constitution of India?
 - What does 'Bar of Jurisdiction' mean under the Air Act?
 - What is Eco-mark?
 - Define 'Uncured Trophy' as defined under the Wildlife Protection Act.
 - What is the limitation period for filing application under the National Environment Tribunal Act?
 - Explain 'Day' and 'Night' as per the Noise Pollution Rules.
 - Define 'Trade Effluent' under the Water Act.
 - State any two 'Prohibited Activities', as stated under the Coastal Regulations.
2. Write short notes on the following: (Any four) 20
- 'Grant of Authorization' under the Hazardous Waste Rules.
 - Bio-Medical Waste Rules
 - Stockholm Conference
 - Declaration of National Park under the Wildlife Protection Act
 - Offences by the Company under the Environment Protection Act.
 - Ganga Pollution Case
3. Solve the following: (Any Two):- 12
- In a very populated area in Mumbai, which is generally indicated as a 'Gas Chamber', because of uncontrolled pollution from industries, residents from the area have complained of a range of ailments.
 - Is there any remedy available under the Criminal Procedure Code to redress the grievances of the residents? Explain.
 - Under the Air Act, explain 'Cognizance of Offences'.

[TURN OVER

24 Con-code 7 - JP

Con. 9188-VB-5355-13.

2

- b) Daily industrial wastes leaves black trails on Alibaug beach. Environmentalists are worried about how to control the hydro-carbon effluents washing up on the beaches where the sand has turned grey and black.
- (i) Under the Environment Protection Act, explain the Power to give directions.
(ii) What does 'Protection of Action taken in good faith' mean under the Environment Protection Act?
- c) Doctors across the city are seeing a sudden rise in the number of pollution related diseases. The Statistics reveal a hike in the pollutant levels especially during the peak hours causing dense traffic.
- (i) Under the Air Act, who has the Power to declare air pollution control area?
(ii) Where can an appeal be filed under the Air Act? Is there a provision to condone the delay, after the lapse of the limitation period, to file the appeal?

4. Answer the following: (Any four):-

48

- (a) Explain the Power to impose restriction on use of certain industrial plants under the Air Act.
- (b) Explain the Powers of the Central Government under the Environment Protection Act, to take measures to protect the environment.
- (c) Explain as to how the Indian Penal Code succeeds in the protection of the environment.
- (d) Critically analyze the provisions of the Coastal regulations.
- (e) Under the Environmental jurisprudence, state the Constitutional position for environment protection. How in your opinion has 'Judicial Activism' played a vital role in environment protection?
- (f) State the functions of the State Board under the Water Act.

[TURN OVER

25 Con-code 7 - JP

Con. 9188-VB-5355-13.

3

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

प्र. १ ला. दोन पेक्षा कमी वाक्यात उत्तरे लिहा:

(२० गुण)

- वॉटर ॲक्टप्रमाणे अधिवासी / भोगवटादार म्हणजे कोण?
- जैव-कचराविषयी नियमाप्रमाणे अधिनियम (Act) म्हणजे काय?
- भारतीय राज्यघटनेप्रमाणे कोणती द्विस्तरीय उपाय योजना करण्यात आली आहे?
- वायू कायद्याप्रमाणे न्यायाधिकारीतेवरील बंधन (Bar of Jurisdiction) म्हणजे काय?
- 'इको मार्क' म्हणजे काय?
- वन्यजीव संरक्षण कायद्याप्रमाणे 'अनक्युर्ड ट्रॉफी' म्हणजे काय?
- राष्ट्रीय पर्यावरण न्यायाधिकरण कायदानुसार तक्रार दाखल करण्यास किती मुदत मिळते?
- ध्वनी प्रदूषण नियमांतर्गत 'दिवस' आणि 'रात्र' म्हणजे काय?
- वॉटर ॲक्टअंतर्गत 'ट्रेड एफ्ल्युएंट' ची व्याख्या द्या.
- सागरी किनारा नियमांतर्गत (Coastal Regulations) कोणत्याही दोन 'प्रतिबंधित कृती' सांगा.

प्र. २ रा. टिपा लिहा: (कोणत्याही चार)

(२० गुण)

- घातक कचऱ्याच्या नियमांतर्गत 'ग्रँट ऑफ ऑथरायझेशन'.
- जैववैद्यक कचऱ्यासंबंधीचे नियम.
- स्टॉकहोम परिषद.
- वन्यजीव संरक्षण कायद्यांतर्गत राष्ट्रीय उद्यानाची घोषणा.
- कंपन्यांकडून पर्यावरण संरक्षण कायद्यांतर्गत घडणारे गुन्हे.
- गंगा प्रदूषण खटला.

प्र. ३ रा. सोडवा: (फक्त २)

(१२ गुण)

- मुंबईतील 'गॅस चेंबर' समजल्या जाणाऱ्या सघन लोकसंख्या असलेल्या विभागात कारखान्यातून होणाऱ्या अनियंत्रित प्रदूषणामुळे अनेक प्रकारचे आजार होत असल्याची तक्रार त्या विभागातील रहिवाशांनी केली.
 - फौजदारी प्रक्रिया संहितेमध्ये रहिवाशांच्या तक्रारीची दखल घेवून त्यावर उपाययोजना करण्यासंबंधी काही तरतूदी आहेत काय? खुलासा करा.
 - एअर ॲक्ट अंतर्गत 'अपराधाची दखल' म्हणजे काय?

[TURN OVER

26 Con-code 7 - JP

Con. 9188-VB-5355-13.

4

- ब) अलिबागच्या समुद्र किनाऱ्यावर रोजच औद्योगिक कचरा साचून राहतो. उत्सर्जित हायड्रोकार्बनच्या द्रवामुळे किनाऱ्यावरील स्वच्छ वाळू काळी व राखाडी होण्यापासून वाचविण्याचे आव्हान पर्यावरण तज्ञांना पडले आहे.
- (१) पर्यावरण संरक्षण कायद्यांतर्गत कोणते आदेश देण्याचे अधिकार आहेत ते सांगा.
- (२) पर्यावरण संरक्षण कायद्यांतर्गत 'चांगल्या कर्तव्यासाठीच्या कृतीस संरक्षण' म्हणजे काय?
- क) प्रदूषणाशी संबंधित रोगांचे प्रमाण अचानकपणे वाढले असल्याचे शहरातील डॉक्टरांच्या निदर्शनास आले, यासंबंधीची आकडेवारी तपासली असता दाट गर्दीच्या वेळी प्रदूषकांचे प्रमाण वाढत असल्याचे दिसून आले.
- (१) एअर ॲक्टमधील तरतुदीनुसार हवेचा प्रदूषण नियंत्रित विभाग घोषित करण्याचे अधिकार कोणाला आहेत?
- (२) एअर ॲक्टप्रमाणे या संबंधीचे अपिल कोठे करता येते? यासंबंधीचे अपिल दाखल करण्यास लिमिटेशनच्या तरतुदीपेक्षा विलंब झाल्यास कायद्यात त्यासंबंधी विलंब माफीची तरतूद आहे काय?

प्र. ४ था. खालील प्रश्न सोडवा: (कोणत्याही चार)

(४८ गुण)

- अ) एअर ॲक्ट अंतर्गत विशिष्ट संयंत्र असलेल्या कारखान्यावर कोणती बंधने घालण्याचे अधिकार देण्यात आले आहेत?
- ब) पर्यावरण संरक्षण कायद्यांतर्गत पर्यावरणाचे संरक्षण करण्यासाठी केंद्र सरकारला कोणते अधिकार आहेत.
- क) भारतीय दंड संहिता कायदा पर्यावरण संरक्षणामध्ये कसा यशस्वी झाला आहे?
- ड) किनारा नियंत्रण नियमावलीतील तरतुदींचे टीकात्मक विश्लेषण करा.
- इ) पर्यावरण संरक्षणासाठी न्यायशास्त्रामध्ये कोणती घटनात्मक तरतूद केली आहे. तुमच्या मते पर्यावरण संरक्षणामध्ये 'न्यायिक पुनर्विलोकनाने' कशा प्रकारे महत्वाची भूमिका बजावली आहे?
- फ) वॉटर ॲक्ट अंतर्गत राज्य जल आयोगाची कामे सांगा.